

LEXIC QUIMIC EN LLENGUA VALENCIANA

Josep Boronat Gisbert

Grup d'Accio Valencianista de l'Alcoyà Condat

INTRODUCCIO

La Ciencia al servici del Llenguage.

El Llenguage al servici de la Ciencia.

Una incursio als dos camps.

En l'actualitat hi ha una gran relacio entre totes les disciplines del coneiximent huma, que s'ajuden i es complementen per a conseguir les finalitats propies de cada una.

No hi ha compartiments estancs, totalment independents els uns dels atres.

Pero tots els ambits del coneiximent, per a expressar-se, utilisen un llenguage. Per tant, les CIENCIES **necessiten** un llenguage, que, per una part ha de ser facilment comprensible en tot el mon, ya que l'universalitat de les investigacions exigix que siguen assequibles a tots els cientifics; i, per atra part, s'ha d'adaptar en cada ambit llingüístic a les característiques propies de la llengua concreta que s'utilisa.

En reciprocitat, el LLENGUAGE **necessita**, com a objecte d'experiencia i d'investigacio, de les ciencies, les ciencies experimentals, per a que d'una manera correcta s'arribe a comprendre la seua naturalca i els processos en virtut dels quals es produix.

Per via d'eixemple d'esta ultima afirmacio, i abans d'entrar de ple en l'objecte concret d'esta ponencia, el "lexic quimic", em referire a certes investigacions fetes en laboratoris de diverses Universitats, Instituts Tecnològics o Industries.¹

Tots sabem que els chiquets s'ensenyen a parlar i a entendre sense fer grans esforços, i molt pronte: Ans de complir el primer any comença l'adquisicio del llenguage, i als tres anys l'utilisen en considerable habilitat. Observem que no passa lo mateix en la lectura o l'aritmética.

El proces d'adquisicio de l'habilitat llingüística pareix a primera vista que es un proces senzill, vista la velocitat en que l'infant pot obtindre-la.

Podria pensar-se en un proces de condicionament psicologic i generalisacio.

Pero les investigacions cientifiques que estan fent-se van demostrant que este proces es mes complex de lo que es pensava, confirmant l'idea del llingüiste Noam Chomsky, segons la qual hi ha **coneiximents i capacitats innats** subjacents a l'us del llenguage.

S'ha comprovat, en experiencies sobre la percepcio de la parla en criatures, que els infants posseeixen una dotacio molt rica de **mecanismes perceptius innats**, adaptats a les caracteristiques del llenguage huma, que els preparen per al mon llingüistic en que viuran.

Resultats experimentals confirmen l'idea de que tots, en la percepcio del parlar, captem fonemes.

Pero l'emissio d'una senyal fonetica es un conjunt d'unitats acustiques: breus segments, separats per pauses momentanees, en pics d'intensitat.

Son ondes acustiques, produides per l'aparat fonic del parlant, de gran complexitat. Estes ondes s'han registrat per metodos cientifics, de naturalca primerament mecanica, tambe optica, i modernament electrica, convertint els impulsos que l'onda sonora ocasiona sobre un diafragma, en una corrent electrica d'intensitat variable que reproduix, en les seues fluctuacions, les vibracions recibides molt exactament. Son instruments adequats els oscillografos de rajos catodics i s'utilisen sofisticadament els ordenadors.

Quan ya tenim el so registrat, dona una curva periodica no harmonica, no sinusoidal, que s'ha de descompondre en els seus components harmonics purs, ondes sinusoidals simples, o siga en totes les freqüencies presents en la vibracio. Esta operacio es "l'analisi del so", i s'ha de realisar d'acort en el teorema de Fourier, que diu: "Tot moviment periodic pot considerar-se com la suma de moviments vibratoris harmonics de freqüencies multiples de la freqüencia fonamental".

L'analisi d'un so dona un espectre, plasmat graficament en un espectrograma, de freqüencies o de bandes de freqüencies d'energia acustica, conegudes baix el nom de "formants".

Estos espectrogrames, grafiques de freqüencies en relacio al temps, visualisen, entre atres coses, el "temps d'emissio de veu", que es l'interval de temps que hi ha entre la lliberacio d'aire i el començ de vibracio de les cordes vocals. Este temps d'emissio de veu es minim, casi inexistent, en l'espectrograma d'una silaba que comença per una consonant sonora,

com la síl·laba “ba”; en canvi, si la consonant és sorda, com “pa”, la vibració de les cordes vocals comença més tard que la lliberació d'aire. Per tant, aquest temps d'emissió de veu dona informació crucial que permet distingir els dos fonemes.